
Kyrkomötet
Ekumenikutskottets betänkande 2021:3

Interreligiös uppföljning

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2021:20, där kyrkomötet föreslås uppdra till kyrkostyrelsen att följa upp ärkebiskopens Interfaith Climate Summit, som ägde rum 28–29 november 2008 i Uppsala. Utskottet föreslår att kyrkomötet beslutar att motionen ska anses besvarad med vad utskottet anfört.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att motion 2021:20 ska anses besvarad med vad utskottet anfört.

Motionens förslag

Motion 2021:20 av Anna Karin Hammar och Roberth Krantz, Interreligiös uppföljning

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att låta anordna en interreligiös uppföljning av ärkebiskopens Interfaith Climate Summit – som ägde rum den 28–29 november 2008 – med fokus på klimat, biologisk mångfald och den ekologiska krisen.

Yttrande från andra utskott

Förvaltarskapsutskottet har yttrat sig över motion 2021:20 i F 2021:2y, *bilaga*.

Bakgrund

Interfaith Climate Summit var en interreligiös högnivåkonferens som arrangerades 28–29 november 2008 i Uppsala på initiativ av dåvarande ärkebiskop Anders Wejryd. Den möjliggjordes med anslag från Svenska kyrkan efter beslut av kyrkostyrelsen.

I konferensen deltog 29 representanter för olika religiösa traditioner som fått en personlig inbjudan till konferensen, och därutöver omkring 1 500 deltagare. Under de två dagarna hölls en mängd nationella och internationella seminarier. Syftet med konferensen var att kommunicera globalt ett hoppfullt, etiskt-religiöst budskap om behovet av att minska den globala uppvärmningen, samt att förebygga och lindra effekterna av torka, översvämning, stormar och andra följdverkningar av klimatförändringarna. Dessutom samtalades det under konferensen om följderna av klimatförändringar för världens vattentillgångar och matreserv och det gjordes en direkt koppling till FN:s millenniemål och den s.k. Post-Kyoto Process som FN:s klimatpanel IPCC skulle presentera efter år 2012.

Konferensen antog ett dokument, *Uppsala Manifesto 2008*, där huvudfokus var att förmedla ett budskap till *UN Framework Convention on Climate Change* UNFCCC (FN:s klimatkonvention) med sikte på 2009 och FN:s klimatkonferens i Köpenhamn 2009. Manifestet överlämnades till FN och till den svenska regeringen (eftersom Sverige var ordförandeland i EU år 2009). (www.svenskakyrkan.se/filer/Manifesto_Uppsala_2008_eng.pdf)

I samband med konferensen utgavs även en särskild skrift, *Uppsala Interfaith climate manifesto 2008*, där bland annat manifestet och olika religiösa traditioners syn på klimat och klimatförändringarna presenterades. Boken översattes även till arabiska och har fått stor spridning globalt bland annat i miljöarbetet i Mellanöstern.

Efter 2008 har flera *interfaith statements* och uttalanden tillkommit i samma anda som *Uppsala Interfaith Climate manifesto*, med Kyrkornas världsråd (KV) och olika traditioner som undertecknare. Svenska kyrkan arbetar kontinuerligt med andra religiösa företrädare i klimatfrågan, framför allt genom KV men också med Lutherska världsförbundet (LVF) och de nordiska kyrkorna.

Trosbaserade samfund har observatörsstatus hos FN och deltar genom KV vid de årliga klimattoppmöten som arrangeras av FN. Inför klimattmötet i Marrakesh hösten 2016 (COP22) uppmanade Svenska kyrkan, tillsammans med över 300 religiösa och andliga ledare från 58 länder, världens stater att omdirigera de globala kapitalflödena, bort från fossilt till klimatsmarta lösningar. Till COP26 i Glasgow i november 2021 har också Svenska kyrkan observatörsstatus och planerar en delegation med bland andra ärkebiskopen.

Biskopsmötet skrev 2014 ett biskopsbrev, *Ett biskopsbrev om klimatet*, där fakta om klimatet förenas med kyrkans erfarenheter. I brevet uppmanas till engagemang hos beslutsfattare, företag, organisationer och hos enskilda människor. Brevet reviderades 2019 eftersom klimatkrisen då accelererat. (www.svenskakyrkan.se/klimatbrevet).

Samma år tog kyrkostyrelsen beslut om Svenska kyrkans färdplan för klimatet med effektmålen klimatneutralitet 2030, värdeförändringar och klimaträttvisa. Färdplanen har bearbetats av stiftens och gäller därför såväl nationell nivå som Svenska kyrkans tretton stift. Genom etappmål pågår satsningar inom ramen för kyrkans grundläggande uppgift, fastighetsförvaltning, kapitalförvaltning, konsumtion, resande med mera med en första statusrapportering hösten 2021. Etappmålen omfattar även internationell ekumenisk samverkan.

Det finns ett stort förtroende för Svenska kyrkans arbete med frågorna hos många internationella interreligiösa nätverk men också bland ekumeniska partner. Sedan 2015 har även den katolska kyrkan blivit en alltmer engagerad partner för gemensamt internationellt ekumeniskt och interreligiöst arbete när det gäller klimatfrågorna.

År 2022 är det femtio år sedan FN:s första miljökonferens ägde rum, Stockholmskonferensen 1972. 1–3 juni 2022 kommer regeringen stå värd för ett nytt högnivåmöte för att markera detta. Konferensen går under arbetsnamnet Stockholm +50 och kopplar till Agenda 2030:s mål (12 hållbar konsumtion och produktion, 13 bekämpa klimatförändringarna, 14 hav och marina resurser och 15 ekosystem och biologisk mångfald). Sveriges kristna råd (SKR) och Svenska Kyrkans Unga är engagerade i processen och planerar att ordna sidoevenemang vid konferensen för att adressera makthavare i Sverige och hela världen samt lyfta trosbaserade organisationers engagemang och kraft som förändringsdrivare.

För SKR är frågor omkring klimat, biologisk mångfald och den ekologiska krisen viktiga, inte minst i SKR:s samarbete med Sveriges interreligiösa råd, SIR. När företrädare för de olika trossamfundet kommit samman har en viktig fråga varit religionernas syn på naturen och människans miljöansvar. Det finns även en interreligiös

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att motion 2021:20 ska anses besvarad med vad utskottet anfört.

Det är utskottets övertygelse att klimatfrågorna är en ödesfråga för mänskligheten och att det brådskar att vidta genomgripande åtgärder för att säkra planetens och mänsklighetens överlevnad. Utskottet menar att det är väl dokumenterat såväl i bakgrundsbeskrivning, som i förvaltarskapsutskottets yttrande, att Svenska kyrkan på en mängd sätt kontinuerligt följer upp ärkebiskopens interreligiösa *Interfaith Climate Summit 2008*. Tillsammans med KV, LVF och de nordiska kyrkorna arbetar Svenska kyrkan kontinuerligt med andra religiösa företrädare för att på olika sätt uppmärksamma klimatfrågor och klimatförändringarnas betydelse. Som exempel noteras att Svenska kyrkan till den globala klimatkonferensen i Glasgow i november 2021 har observatörsstatus och deltar med en delegation under ledning av ärkebiskopen. Svenska kyrkan deltar även aktivt i SKR och inte minst i SKR:s samarbete med Sveriges interreligiösa råd, SIR, för att interreligiösa aspekter på klimatkrisen ska uppmärksammas.

Den höga ambitionsnivån, i Svenska kyrkan och i internationella ekumeniska organisationer som KV, är berömvärd trots att resurser stundtals är begränsade, inte minst till SIR.

Utifrån det faktum att konferensen 2008 var ett initiativ från dåvarande ärkebiskopen och kyrkostyrelsen, konstaterar utskottet att det även nu finns behov att från den nationella nivån ytterligare prioritera frågor om klimat utifrån ett interreligiöst perspektiv. I *Ett biskopsbrev om klimatet*, skrivet 2014 och reviderat 2019, uppmanas till engagemang hos beslutsfattare, företag, organisationer och hos enskilda människor.

Utskottet noterar att kyrkostyrelsen såväl som ärkebiskopen under många år prioriterat klimatfrågorna utifrån den särskilda roll Svenska kyrkan har, inte minst utifrån en interreligiös kontext och i samråd med andra ekumeniska aktörer och trosföreträdare.

En möjlighet vore även att bland annat dessa frågor får prioritet och finns med i beredningen av det ekumeniska mötet 2025 (KmSkr 2017:15) som blir en uppföljning av det globala ekumeniska mötet 1925.

Utskottet föreslår att kyrkomötet beslutar att motionen därmed ska anses besvarad.

Digitalt sammanträde den 7 oktober 2021

På ekumenikutskottets vägnar

Katarina Glas, ordförande

Stig Lundberg, sekreterare

Beslutande: Katarina Glas, ordförande, Gun Eriksson, Stig Axelsson, Agneta Brendt, Klas Corbelius, Christian Bonde, Celina Falk, Karin Nodin, Jan Wahn, Marcus Lagerroos, Jerker Schmidt, Madelaine Erlandsson, Anders Nihlgård, Anders Novak och Anki Erdmann.

Eu 2021:3

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Erik Vikström, Veronica Litström, Britas Lennart Eriksson, Roland Samuelsson, Lars Rande, Erik Ringheim, Malin Attervåg, Niklas Larsson, Inger Fredriksson, Emilia Persson, Gunilla Eldebro, Birgitta Axelsson Edström och Caroline Åkerhielm.

Biskop Sören Dalevi har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Förvaltarekapsutskottets yttrande 2021:2y

Interreligiös uppföljning

Till ekumenikutskottet

Förvaltarekapsutskottets yttrande över motion 2021:20

Förvaltarekapsutskottet anser att både klimatfrågor och interreligiösa frågor är viktiga utmaningar för Svenska kyrkan. Utskottet ställer sig därför positivt till motionen om en uppföljning på *Interfaith Climate Summit* som ägde rum på ärkebiskop Anders Wejryds initiativ år 2008. I en global kris som klimatkrisen, med den medföljande minskningen av biologisk mångfald, är det viktigt att engagemanget för klimatfrågor inte bara sker i ekumeniskt samarbete utan också tillsammans med representanter från andra religioner. Svenska kyrkan är en aktiv part i interreligiös samverkan vilket kommer till uttryck i programmet *En värld av grannar* men också genom medverkan i en arbetsgrupp i SKR (Sveriges kristna råd) och via SKR även i SIR (Sveriges interreligiösa råd). Förvaltarekapsutskottet anser att klimatfrågan och det interreligiösa samarbetet är centrala frågor som behöver behandlas kontinuerligt med viss periodicitet.

Kyrkomötet 2017 har beslutat att det banbrytande ekumeniska Stockholmsmötet 1925 ska högtidlighållas år 2025 och att då det första ekumeniska konciliet i Nicea 325 också ska finnas i åtanke (motion 2017:22).

Förvaltarekapsutskottet menar att högtiden 2025 skulle kunna fungera som en uppföljning av 2008 års *Interfaith Climate Summit* och att skogen och hållbarheten skulle kunna vara ett möjligt huvudtema vid högtiden. Om inte klimatfrågan och de interreligiösa frågorna kan få en framskjuten plats vid högtiden 2025 behövs det ett alternativt datum för uppföljningskonferensen.

Digitalt sammanträde den 6 oktober 2021

På förvaltarekapsutskottets vägnar

Gunilla Franzén, ordförande

Michael Nausner, sekreterare

Beslutande: Gunilla Franzén, ordförande, Claes Block, Camilla Persson, Sven Erik Bodén, Björn Andersson, Stefan Linderås, Anne Olofsson, Jörgen Åkesson, Lennart Persson, Jan-Åke Isaksson, Sven Ingvar Holmgren, Ida Netzel, Margareta Carlsson, Karl-Gunnar Svensson och Leif Nordenstorn.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Kicki Mattsson, Rebecca Hägg, Isak Öhrlund, Gunnel Eriksson, Lars Bryntesson, Anna Karin Hammar, Victor Månsson, Kerstin Lindh Wallin, Carin Jakobsson, Margareta Hedström, Daniel Spiik, Elisabeth Werner, Samuel Lilja, Håkan Sunnliden och Agneta Granström.

Biskop Mikael Mogren har deltagit i utskottets överläggningar.